

Slinavko ali herpetični gingivostomatitis povzroča virus herpes simplex tipa 1 (HSV-1). Okužba povzroča boleče vnetje ustne sluznice in dlesni. Po okužbi ostane virus »speč« v telesu do konca življenja in se lahko občasno ponovno izrazi kot herpes na ustnicah ali koži.

Virus se prenaša z neposrednim stikom s slino ali kožnimi spremembami (mehurčki, razjede).

Kako prepoznamo okužbo?

Ob prvi okužbi otrok zboli z visoko vročino. Dlesni postanejo boleče, otečene in pordele ter že ob rahlem dotiku zakrvavijo. Na ustni sluznici se pojavijo mehurčki in razjede, ki se lahko širijo na kožo okoli ust. Spremembe so zelo boleče, zato otrok zavrača hrano in pijačo, se slini in ima lahko močan zadah iz ust. Na vratu so prisotne povečane bezgavke. Otrok je razdražljiv in utrujen.

Ob reaktivaciji okužbe se pojavijo značilni znaki kožnega herpesa v obliki majhnih, bolečih mehurčkov na robu ustnic oz. redkeje drugje na obrazu, ki sčasoma počijo, se posušijo in nato izginejo v 7–10 dneh. Pred pojavom mehurčkov se lahko pojavi lokalno srbenje ali zbadanje. Okužba težje poteka pri dojenčkih, otrocih z oslabiljenim delovanjem imunskega sistema in otrocih z atopijskim dermatitisom.

Kateri so možni zapleti?

- Dehidracija zaradi bolečin pri pitju in hranjenju,
- dodatna bakterijska okužba,
- okužba očesa (herpetični keratokonjunktivitis),
- herpetični ekcem (pri otrocih z atopijskim dermatitisom lahko zelo razširjene kožne spremembe),
- vnetje možganov (herpetični encefalitis) – resen, a izjemno redek zaplet.

Kako preprečujemo prenos okužbe?

- Izogibamo se poljubljanju otroka, če imamo aktiven herpes,
- ne delimo pribora, dud, stekleničk, brisač ipd.,
- otrok z gingivostomatitisom naj ostane doma, dokler spremembe ne izginejo,
- otrok naj se ne dotika herpetičnega izpuščaja in naj si pogosto umiva roke.

Kako postopamo doma?

Pri otroku poskrbimo za:

- lajšanje vročine in bolečin,
- zadosten vnos tekočine (hladne pijače, čaji),
- mehko hrano, ki ni pekoča, slana, kisl ali vroča,
- lokalna sredstva za lajšanje bolečin v ustih.

Kdaj k zdravniku?

- Če otrok zavrača tekočine in opazimo znake dehidracije (zaspanost, suha usta, manj izločenega urina),
- če se pojavi visoka vročina, ki traja več kot 3 dni,
- če se pojavijo zelo razširjeni ali gnojni izpuščaji,
- če se pojavijo otrdelost in bolečnost v vratu, izrazita zaspanost, zmedenost, močan glavobol,
- če opazimo spremembe na očeh (rdeče, občutljive, solzne oči),
- imunsko oslabeledi in otroci z atopijskim dermatitisom čim prej po pojavu sprememb.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.